

Lasten Laulukirja



Työläisnaisen Osuuskunnan kustantama

Lappeenranta 1913
Osuuskunta Saimaa
kirjapaino

Alkulause.

Kirjasemme tarjoaa ensimmäisen suomenkielisen laulukokoelman, joka sopii käytettäväksi sosialistisen työväen keskuudessa perheissä ja lasten kouluissa.

Lastemme laulettavaksi tarkoitettujen laulujen tulee olla säveliltään somja ja helposti opittavia, sanoiltaan lasten käsityspiirin mukaisia, mieltä lämmittäviä, hyviä ja kauniita ajatuksia synnyttäviä, samalla kun ne ovat sopusoinnussa köyhälistön maailmankatsomuksen kanssa. Sitä silmällä pitäen olen laatinut tämän kokoelman, valiten uusien „Lasten laulukirjaa“ varten seipitettyjen laulujen lisäksi ennestään tutuista lauluista miellyttävimpiä.

Tuottakoon tämä pikku kirjanen virkistystä lapsille ja vanhemmille ja lisätköön lauluharrastusta kasvavan köyhälistöpolven keskuuteen.

Toimittaja.



I. Aatteellisia.

1. Ihanneliiton marssi.

Sävel „Työläislapsen Joulussa“ v. 1910.

Kas kaukana kirkasna kimmeltää
säde säihkyvä toivojen tähden.
Yli jylhien vuorien himmeltää
kuin kutsuen silmäimme nähden.
Se kutsuvi rientohon virkeään,
ihanteiden ja oikean etsintään.

Me nousemme vierua vuoren sen
pään puhtaita kukkuloita.
Jos tiemme on jyrkkä ja murtoinen,
ei estehet mieltämme voita,
Me vuorehen vuolemme askeleet
ja nousemme jylhätkin jyrkän teet.

Me lapsoset koittavan huomenen,
me seisomme juurella vuoren
ja katsomme toivoen, uinaillen
sitä tähteä kansan nuoren.
Ja toivomme tähteä nähden näin
me mielimme astua ylöspäin.

Elinilmamme noustessa puhdistuu
ja seestyvi selvemmäksi,
ja veljeysuskosta laulaa suu,
käy mielikin lempeäksi.
Alas kauaksi turmion alhot jää,
yhä ylemmäs joukkomme yllättää.

Mut' kerta kun joudumme huipulle
ja löydämme lakean laajan,
me veljiksi, siskoiksi liitämme
sen keskelle parvemme taajan.
Ja joukkoa suurta ja sopuisaa
lhanteittemme aurinko kirkastaa.

Lauri Soini.



2. Proletaarilapsen laulu.

Sävel „Joulutarussa“ 1911.

Mun kehtoani suru soudatti,
ja askeleeni puute johti.
Ja usein silmä äiti armaani
vain tuskan kyynelistä hohti.
Mä synnyin köyhän lapsonen
vain kärsimysten mereen,
mut kaihon kumma tulonen
on toki syttynyt mun vereen.

Mä tiedän, tieni käypi raadantaan,
ei kukkain kultasille maille.
On kohtalotar sita lahjoistaan,
niin paljoa se jättää vaille.
Mut kerta astun taistohon
ja murren puutteen teljet.
Paremmat saamme toki kohtalon,
kun oomme tosi siskot, veljet.

Mä lapsi kärsimysten polttavain
nään ihanaisen valon koiton.
Mä kuulen ääntä ajan laulelmain
ja veljeyden sulo soiton.

Pois orjuus, sorto, vaino jo
ja vääritys, väkivalta.
Se nousee oikeuden aurinko
pimeenkin pilvipeiton alta.

Hilja Liinamaa.



3. Rauhan marssi.

Sävel „Lasten Kevättarussa“ v. 1913.

Ei meitä aseet intohon
ei sodan soitto saa.
Vain halpa kehno, kunnoton
voi ryöstää, teurastaa.
Tosi-ihmisiksi kerta,
tosi-ihmisiksi kerta,
tosi-ihmisiksi kerta
me jospa vartuttais.

Pois pistimet ja kanuunat,
pois miekat pyssyt jää
ja kyynelehet katkerat,
kun pojat kasvaa nää.
Tosi-ihmisiksi kerta
j. n. e.

Ei turmateot mittapuu
 ole uroon sankarin
 kun saastuu käsi, hurmettuu
 saa sydän tahroihin.
 Tosi-ihmisiksi kerta,
 j. n. e.

On tieto, taito aseemme,
 kun kerran taistellaan
 ja oikeuden voitolle
 me liput nostetaan.
 Tosi-ihmisiksi kerta,
 j. n. e.

Hulda Salmi



4. Valon valtojen voitto.

Sävel „Joulutarussa“ v. 1912

Ylös lapsoset uljasna taistelohon,
 valon valtojen voitto kun vaarassa on.
 Edespäin, edespäin,
 käsi kädessä näin
 läpi laaksojen riennämme synkeäin.

Pois alhoista murheen ja kyynelten,
 pois helmasta jäytävän puutteen.

Suru pois, suru pois!

Kuka vaipua vois,
 kun siintävi silmihin ihannemaa,

Ylös usvista toimi ja ponnistus
 vie meidät. Katso jo kimmallus

kuni aamunkoi
 valon hohtoa loi,

yön usvia häätäen, hälventäin.

Yön vallat me murramme yhdessä näin,
 kera siskojen riennämme päivähän päin.

Koko maa, koko maa
 ikiloistehen saa,

ja kaunista kansan on taivaltaa!

Ja kerranpa taistomme loppunsa saa,
 ikionnesta laulavi kansa ja maa!

Ikionnesta vain,
 sulorauhassa ain

me laulamme voitosta riemahtain!

Hilja Liinamaa ja Lauri Sauramo.



5. Jo pieninä taistoon käymme.

Sävel: „Kas Suomen lahdella hyrskyt“.

Jo pieninä taistoon käymme
me puolesta vapauden,
ja joukoksi järjestäymme
ain turvaksi oikeuden.
On ihanne kaunis suuri
se mielemme valtoaa,
se yhteistöidemme juuri,
myös intoa kasvattaa.

On voimamme vielä heikot,
ei suuria aikaan saa,
vaan meitäkin siskot, veikot,
jo taistoissa tarvitaan,
Ja pianhan voimat kasvaa
ja henkemme vahvistuu.
Ne silloin vääryyden valtaa
tuhoomaan kohdistuu.

Heikku Puro.



6. Köyhäin lasten laulu.

Sävel „Lasten Kevättarussa“ 1913

Nyt ylös reippaasti
on meillä vastaisuus.
Ja kasvaessa meidän
se koittaa aika uus.

On vielä raskas käydä
niin monen elontie.
Mut kurjuudesta valoon
se vihdoin meidät vie.

Käy joukkomme se kerta
työn, toimen rintamaan
ei vuoksi voiton halvan
vaan aate johtonaan.

Pois puute, viha, vaino
ja leipää kaikille.
Uus' nouskoon onnen aika
on aattemme se.

Hilja Liinamaa.



7. Punalippu.

Svel: Tiedän paikan armahan, Sirkkusen
I vihkossa 23 laulu.

Punalippu puhtoinen,
merkkinä on aatteen,
aatteen mi ainiaan
saapi köyhät toimimaan.

Aate tää on yhteinen
kaikkein maitten köyhien.
Se on oppi oikeaan,
vapauden valkamaan.

Siispä seuraa lippuas,
ole uljas, urhokas
aatettasi ajamaan,
lippuasi puoltamaan!

Liehu lippu punainen,
aatteen merkki puhtoinen!
Ohjaa meitä onnelaan,
vapauden valkamaan.

M. T—a.



8. Helsingin Palvelijataryhdistyksen marssi.

Sävel kirjassa „Kotiorjat“, Helsingin palvelijataryhdistyksen kustantama.

Sä kuule pienet leiritty
ja korvissas
soi kutsu kaunehin:
olot korjaa
ja itseäsi auta.
Nääs uhrauksin toimin
ja kaikin yhteisvoimin
sun elos määrän tapaa,
sun elos määrän tapaa.

Kas kaatuvi jo sorron kyy.
Suur' voimakas
on silloin heikkokin,
ja orjaa
ei paina kahlerauta.
Ei käy hän yössä yksin
vaan aina käsityksin,
niin onnekas on ja vapaa,
niin onnekas on ja vapaa.

Hilja Liinamaa.



9. Laulu mummosta.

Sävel tulee „Joulutaruun“ 1913.

On mummon hapsset harmaat
ja varsi vaipuva.
Sai kyynelehet karmaat
poskille uurteita.
On menneet nuoret voimat
ja kauneutensa.
Rikkaitten kirot, soimat
painavat poloa.

Ei jaksa enään raataa;
vaan armoleipää syö
ja siksihän he kaataa,
pois työntää, lykkii, lyö.
— Lapsensa orjan työhön
jo varhain viety on.
Jäi yksin vanhuusyöhön
tuo äiti onneton.

Tää vääryys herja, suuri,
häväistys heikkojen
on poistettava juuri
nyt työllä pienien.

On veljeys se taika,
 johonka luotamme.
 Ja uusi, uusi aika
 se kuuluu köyhille.

Hulda Salmi.



10. Elämän aamu.

Sävel: „Sä Pohjolan maa ikitunturines. .“

Ah, suloinen lapsuudenaikamme on,
 vaikk' köyhälistön lapsia liemme,
 kun leipä ja suoja on puuttumaton,
 niin leikkienpä alkaa elontiemme.

Ei huoletkaan mieltämme masentaa vois,
 ja onnemme onkin se parhain;
 jos myöhemmin huoltakin kohtalo sois,
 niin iloja se tuokoon edes varhain.

Niin kaunis on elämän auringon koi,
 se eteemme kultatoiveet kantaa.
 Ah, jospa se kirkkaus kestäisi oi,
 ja ilostaisi myöskin illan rantaa!

Heikki Puro.



II. Raittiuslauluja.

11. Nuorison raittiuslaulu.

Sävel: „Sä kasvoit neito kaunoinen“.

Me nuoret innoin puhtahin
ja kevät toivehin
nyt ääntä pyhää kuulemme
tuot' ääntä tuntomme.

Me nuoret rinnoin rohkein
ja mielin vakaisin
ain' tavat puhtaat pidämme
ja raittiit olemme.

Me nuoret valo oppaana
ja sydän jalona.
ain' rakkautta korkeaa
pyrimme noudattaa.

Nyt sydämemme lämpiää,
nyt into heräjä.
Nyt riento meill' on ylevä,
ja toivo kestävä.

Näin nuoriso kun kohoaa,
 niin nousee Suomenmaa.
 Kun nuoret suurta uskaltaa,
 niin Suomi kukoistaa.

Hilja Liinamaa.



12. Vesipoikain laulu.

Sävel: „Lammas oon mä Jeesuksen“.

(Kahden ensi säkeen sävel kerrataan).

Lauletaan nyt vedestä,
 jota aina riittää.
 Vaikka kuinka joisit sä
 ei se lopu siitä.
 Pikku lidan jano on,
 myöskin Kallen, Anteron.
 Ahhah kuinka hyvältä
 sentään vesi maistaa.

Kaivolle jo pikkumies
 työstään kiiruhtaapi.
 Työ se aina, senhän ties'
 kädet mustiks' saapi.

Senvuoks' pikku ystävän
kiiruhdapas pesemään.
Siihenhän vain tarvitaan
saippuaa ja vettä.

Tuolla tulee Antero,
Esteri ja Liina.
Kasvot niinkuin aurinko
kiiltää puhtoisina.
Kukas teist' ei tahtoisi
tulla yhtä puhtaaksi:
Plums, siis kylpyyn hypätään
onhan meillä vettä.

Vesipoikiahan me
ollaan tietystikin.
Puhtaaks' iloiseksi se
tekee silmäsikin.
Hauskaa olla puhtaana,
kirkkaana kuin hopea.
Elämämme raitisna
ain' on terveellistä.



13. Raittius kallis.

Sävel „Lasten kevättarussa“ v. 1913.

Turmion tuopi,
tuskia luopi
viinojen vierivä virta.

Pois halut halvat,
luokaamme salvat
turmion tulvaa vastaan.

Raittius kallis
ompi, ken sallis
itsensä turmion kuiluun.

Siksipä meillä
ain' elon teillä
raittius kallisna säily.

Hilja Liinamaa.



III. Lasten Joululauluja.

14. Joululaulu.

No onko tullut kesä
nyt talven keskelle?
Ja laitetaanko pesä
myös pikkulinnuille.

Nyt kuusi kynttilöitä
on saanut kukkimaan,
pimeitä talven öitä
näin ehkä valaistaan.

Ja vanhakin nyt nuortuu
kuin lapsi leikkimään,
ja koukkuselkä suortuu
niin kaikk' on mielissään.

Niin hyvä, lämmin, hellä
on mieli jokaisen.
Oi jospa ihmisellä
ois joulua ainainen.

J. H. Erkko.



15. Tähtijuhla.

Sävel tulee „Joulutaruun“ 1913.

Nyt juhla on lapsella köyhänkin,
joka pöytä on kauniina kerran,
ja kuuset ne tuikkivat tähtösin
niin torpparin kuin hovin herran.
Ilovirret ne rinnoista helkähtää,
ilon sirkoset silmistä välkähtää.

Mut, lapseni, kuinka sen aikaan sais,
että joulua kestäis aina,
ilo silmistä kirkasna tuikahtais
joka arkena, sunnuntaina,
elo aina ois onnea tulvillaan
ja katkera kurjuus muisto vaan?

Siten, lapseni, että sä kirkastat
sydämessäsi hengen valon,
kera veljien, siskojen solmiat
lujan ihanneliiton jalon,
käsi kädessä rientäen rinnan näin
kohti tuiketta tähtien yleväin.

Surupilvien mustaan rantamaan
 niin nostamme liitonkaaren,
 väriloistoon kiedomme ihanaan
 tään elämän synkän saaren.
 Ja pyhässä liitossa veljeyden
 sopusoinnun juhla on ikuinen.

Lauri Sauramo.



16. Pohjan pakkasissa.

Sävel: „Ei saa moittia köyhää poikaa —“.

Rattoisa on sirkkusien
 lehahdella yhteen,
 ystävyksin pelmuella
 luona joululyhteen.

Pakkanenpa joskin paukkaa
 sydämiss' on suvi.
 Ukkikullan antimista
 mieli riemastuvi.

Ja ne virkut joulusirkut
 mitä kertonevat?

Sopumieltä, toivon kieltä
meille haastelevat:

„Kuinka yössä veljestyössä
jaloa on puurtaa,
onnen taikaa, vastaisaikkaa
valoisampaa uurtaa.

Näinpä pohjan pakkasissa
päästään talven yli,
kun ei veli veljyttänsä
riistä eikä hyli.

Sirkuttakaa pikkulinnut
kautta Suomen niemen,
että ihmisrintaan itäis'
veljesuskon siemen.

Hilja Liinamaa.



IV. Elämästä.

17. Minun äitini.

Nyt umpeen vaipui se kirkas silmä,
se sydän lempeä nyt on kylmä!
Jo äidin peittivät nurmen alle,
jost' ei se vastaa valittajalle.
Oi armahin kulta äitini.

Mä täällä käyn hänen haudallansa
yhäti mummoni vanhan kanssa
ja äidin muistelen armautta
sen suloisuutta, sen rakkautta!
Oi armahin kulta äitini.

Ah, maksaa ken voi mink' äit' on tehnyt
ja kaiken huolen, min meist' on nähnyt.
Jok' unhottaa oman äidin voisi,
maan päällä petturi ilkein oisi!
Oi armahin kulta äitini.

Suonio.



18. Pojan laulu isälle.

Sävel: „Ilon ääni ihanainen intohoni ilmestyi.

Taatto päivät pitkät raataa
kankahalla lehtomaan,
koivut, haavat, männyt kaataa,
ruhjoo kuusiruhtinaan.

Katkoo lehvät kerppuloihin,
suuret joukot niitä saa,
kantaa kaikki haasioihin,
talvirehut varustaa.

Pässille ja karitsoille
karttuu kyllin syötävää. —
Villat viedään hienostoille,
saa he niistä lämpimää.

Taatto kasken oivan laittaa
— sauhut ilmaan tupruaa —,
myllää, kyntää, vääntää, taittaa,
kasvavaksi käypi maa.

Kylvää siihen viljat sievät,
jotka versoo, tähkät luo.
Suuret rikkaat niistä vievät,
hiukan meille jäädä suo.

Ruuan taatto saa vain niukan,
 puute vaivaa, väsyttää . . .
 Kuule taatto, lepää hiukan,
 maista multa marjat nää.

—u.



19. Lapsen laulu äidille.

Älä itke äitini,
 älä äiti kulta,
 vaikka vaan nyt isäni
 on jo musta multa.

Älä muista murhetta,
 tuoll' on kirkas taivas!
 Poikas torjuu puutetta,
 vähentääpi vaivas.

Kyllä luonto lapsella
 viimein vahvistuupi,
 miehen voima varrella
 kerran kukoistuupi.

Anna ajan ehtiä,
huoles minä maksan,
leipä paisuu leveä,
koska kyntää jaksan.

Jaakko Juteini.



20. Orpo.

Sävel „Lasten Kevättarussa“ 1913.

Pien' orpo hän maailman teille läksi
ja joutui vierasten käskemäksi,
On outoja katseet nuo.
Ei kenkään lohtua suo.

Mutt' illoin tähtöset orpolasta
ne katsoo lempeesti taivahasta
kuin ystävät, kuiskien
kautt' illan talvisen.

Ne kuiskii: rohkea, uljas ollos
sä kerta suureksi, lujaks' tullos.
Ei silloin murhe näy.
Laps' toivon siiville käy.

Hilja Liinamaa.



21. Turvaton.

Voi minua poika raukkaa
kuin olen turvaton,
ikäänkuin taivaan lintu
mi lentoon luotu on.

Lepääpä lintunenkin
omassa pesässään,
vaan mull' ei maailmassa
oo kotoa missäkään.

Ja emo linnunpoikaa
siivillään suojelee,
vaan mua talven tuisku
lumillaan peittelee.

Suomal. kansanlaulu.



22. Pieni lapsonen.

Sävel: Mä olen paimenpoikanen.
Sirkkusen 3 vihkossa 12 laulu.

Mä olen pieni lapsonen
ja lauleskelen riemuiten
ja niinkuin höyhen jalkani
se nousee nopsasti.

Hip, hei nopsasti
nousee jalkani.

Mä iloks' isän, äidinkin
ain' täällä olla mielisin.
On silloin hauskaa leikki tää,
kuin kirkas kevätsää.
Hip, hei leikki tää
kirkas kevätsää!

Myös toveritten keralla
mä tahdon olla sovussa
ja suureksi kun kasvetaan
me luomme onnen maan.
Hip, hei kerta vaan
luomme onnen maan.

Hilja Liinamaa.



23. Tuutiessa.

Sävel „Lasten Kevättarussa“ 1913.

Tuuditan tulisoroista,
kipenäistä kiikuttelen.
VaaLin pientä valkeaista,
lintuistani liikuttelen.

Lahjaksi on lapsi tullut
 taivahan tulen kisoista,
 lemmen pyhän liekinnoista,
 ei vahingon valkeoista.

Tuudin lasta maan valoksi
 en vahingon valkeaksi.
 Tuudin toivojen tuleksi,
 työn jaloisen jatkajaksi.

Senpä tuudin tuikkeheksi,
 tähdeksi tähän talohon,
 maan hyväksi maineheksi,
 suuri-onnisten ilohon.

Mukailtu J. H. Erkon runosta.

* * *

24. Säkenet.

Sävel tulee „Joulutaruun“ 1913.

Syksyn kolkko, synkkä ilta
 kattaa kaupungin ja maan.
 Raskahasti rannan aalto
 vastaa kuusten huminaan.

Kuusten alla seisoo suojus ;
 sepä kattotorvestaan
 sukkelasti suitsuttavi
 säkeniä ilmahan.

Säkenet ne säihkyellen
 tuulen kanssa tanssivat,
 Heloittavat hetken aijan,
 tuikahtavat, sammuvat.

Lämmintä ei niistä lähde,
 valkene ei valju yö.
 Mut ne kertoo, kuinka siellä
 ahkera on alla työ.

Kaikuvalla kalkkehella
 seppä rautaa kuonnuttaa,
 painavilla palkehilla
 taaskin tulta tupruttaa.

Säkeniä uusi sarja
 lentää yöhön sankeaan.
 Kylän lapset seisottuvat
 noita tuossa katsomaan.

A. Oksanen.

V. Luonnosta.

25. Luonto.

Sävel: „Honkain keskellä mökkini seisoo —“

Reippaat lapsoset kilvaten käykää
metsien helmahan rauhaisaan.
Auliina kantavi kukkivat kummut
meillekin runsaita riemujaan.
Hei laulu raikukoon ja metsä kaikukoon,
luonto kun kanssamme karkeloi.

Mustikat, mansikat metsä se antaa
köyhäkin noita jos poimia sais.
Lehvistä nuokkuvi koivut ja haavat
äidille vihta me taitettais.
Ne pahat lienevät jos meiltä vienevät
säälittä tuokkoset marjoiheen.

Vaan toki lapsien ystävä luonto
lahjansa kaikille tarkoittaa.
Rakkaaksi kullekin käypi se varmaan
konsa sen keskellä olla saa.

Se mielen valostaa ja hengen jalostaa,
sieluhun vapauden kaihon luo.

*

Luonnossa valtava elämän henki
kaunihiks' luopi sen kaikkeuden,
aarteita antaa, lahjoja kantaa
onneksi kaikkien ihmisten.
On luonto jumala, se säätää: tulkohon
ihmisten yhdenvertaisuus.

Heikku Puro ja Hilja Liinamaa.



26. Tuule leppeämmin.

Tuule, tuuli leppeämmin
missä köyhä raataa,
viluissaan tai palavissaan
kotapuita kaataa.
Tuulen leyhkät virsin vienoin
köyhää tuuditelkaa;
köyhä työst' on uupunut,
ei siedä univelkaa.

Laulakaa te pienet linnut
köyhän pihapuissa,

ilo köyhään ilmeneisi,
 tuntuis rintaluissa.
 Helkytelkää köyhän mieli,
 sitä köyhä soisi;
 köyhä on luotu laulajaksi,
 köyhä laulun loisi.

Soita, salo, kanneltasi,
 viihdä köyhän mieltä;
 harvoin köyhä lemmen saa,
 vaan usein luista kieltä.
 Lemmitelkää kukat pienet,
 köyhän lasta kaitaa,
 köyhän laps' kun marjatiellä
 astuu ahon laitaa.

Läikkyelkää, lahden laineet,
 köyhän kotaan asti;
 köyhän sydän läikehtisi
 siitä sulommasti.
 Hohda vielä hopeemmalle,
 virran välkkypinta;
 hopealle siitä hohtuis
 köyhä raukan rinta.

A. V. Forsman.



27. Pilvien paimen.

Sävel „Sirkkusen“ 5 vihkossa 14 laulu.

Pimpula, pampula paimen parka,
heitä jo mättäälle marjas
Hei rallallallalalalla
heitä jo mättäälle marjas.

Missä on tuohinen torvesi poika
ja missä on ruskea karjas?
Hei rallallallalalalalla
missä on ruskea karjas?

Pilvet on valkeita lampaita ne
ajan minä taivaan tarhaan.
Hei rallallallalalalalla
ajan minä taivaan tarhaan.

Kultaportista hopeasillalle
karjani kulkevi harhaan.
Hei rallallallalalalalla
karjani kulkevi harhaan.

Larin Kyösti.



28. Raitis hei.

Raitis hei pilvetön
 päivä kirkas on.
 Vuoret ja laaksot on
 juhlapuvussa.
 Ken ei tahtois retkiellä
 ääriin maailman,
 nousta ilmaan vilppahaseen
 vuorimaiseman.
 La la lallallaa.
 La la lallallaa,
 nousta ilmaan vilppahaseen
 vuorimaisemaan.



29. Koululasten talvilaulu.

Sävel „Sirkkusen“ I vihkossa 8 laulu.

Nyt talvella muistaa
 taas poikaset luistaa
 ja suksilla suistaa
 sievästi näin.
 Ja hanki se nauskaa
 ja jäätikkö rauskaa
 ja kulku on hauskaa
 hei edespäin.

Lum'hiutehet välkkää
 ja kulkuset helkkää,
 on riemua pelkkää,
 nyt hulmutaan.
 Mä valjastan varmaan
 mun varsani harmaan,
 vien siskoni armaan
 kanss' ajamaan.

Kun maan lumi peittää,
 ja tuisku kun heittää
 jo kasvoihin meitä
 niin hauska on.
 Kun joutuvi joulu,
 ja loppuvi koulu,
 niin kaikuvi laulu
 taas suruton.

Z. Topelius. (Suomennos.)



30. Syyslaulu.

Sävel tulee „Joulutaruun“ 1913

Niin synkkä kylm' on päivä
 on syys jo Suomessa,
 Kun säilyis toivon tuike
 sydämen pohjassa!

Pois väistyi laululinnut
niin kauvas Suomesta.
Kun säilyis laulun henki
sydämen pohjassa!

Ei kukka päättään nosta,
se vaipui turpeeseen,
Kun säilyis raitis mieli
sydämen kukkanen!

Palaa ne linnut vielä
kohoo ne kukkaset,
elämä vaan kun valtaa
sydämen syvyydet.

Viel' armas päivä nousee
valaisten Suomea,
kun säilyy valo, lämmin
sydämen pohjassa.

J. H. Erkko.



31. Tyynellä järvellä.

Nuo taivahan hopevuoret
ja kultaiset kunnahat
syvyyden kirkkaudesta
niin tyyninä loistavat.

Ja syvyys rantojen paltaat
niin kauniisti kuvastaa,
ett' aivan henkeä hurmaa
tää armas aaltojen maa.

Tuon tahtoisi kaiken kauniin
mun sieluni omistaa
ja unhotuksien aaltoon
maan kurjuuden painaltaa.

Vaan noin sulorunsas rauha
kuin järvin heijastaa,
se taisteluiden on tuoma
sit' ilmaiseksi ei saa.

J. H. Erkkö.



32. Lähteelle.

Sun kalvohos mä katselen
sä lähde päilyvä
ja näen kuinka vaihdellen
siell' liikkuu pilviä.

Tuoss' yksi on niin loistossaan
kun ruusun umpunen,
mut hetkisen se viipyi vaan
ja riensi eellehen.

Jo tuolla toinen kirkkaampi
kas kuin on välkkyvä!
Ah yhtä joutuin siirtyvi
se myöskin tiehensä.

Mä näitä nähden aattelen
mun omaa sieluain:
kuin moni pilvi kultainen
noin senkin jätti vain.

J. L. Runeberg
Suom. P. J. Hannikainen.



VI. Eläimistä.

33. Kesän toivo.

Pikku lintu erämaassa
viserteli suruissansa
tuiman talven vaiheilla
sydämensä kaihoa :

„Ah, kuin olen yksin täällä
niinkuin lehti järven jäällä.
Kaikki on mun hyljänneet,
omani pois paenneet“.

„Koivun oksat halla pani,
joissa lauloin iloani.
Myrskyt ovat murtaneet
kesän kukat kultaiset“.

Silloin nousi aurinkoinen,
poisti pilvet pimentoineen.
Lintu näki loistehen,
tunsi voiman päivyen.

Ja hän loihe laulamahan,
 laulaen näin lausumahan:
 „Viel' on iloo, eloa,
 viel' on kesän toivoa“.

Eipä päivät pitkittänyt,
 loistettansa lämmittänyt;
 kohta vaan se vajosi,
 kummun taakse katosi.

Ja sen sijaan taivahalta,
 kiihtyi kylmän hirmuvalta.
 Lintu puussa vaikenä,
 jäykistyi ja jähmeni.

Suomal. Kansanlaulu.



34. Linnun pesä.

Sävel: „Vienan rannall' koivun alla“.

Tuolla kuulen ruikuttavan
 pienen linnun oksalla,
 surkeasti valittavan,
 ikävä on raukalla.

Hällä oli pieni pesä
pajupensaan juurella,
missä hoiti pitkin kesää
lapsiansa rakkaita.

Mutta äsken sattumalta
kulki ohi poikanen,
hänpä kuuli pensaan alta
piipityksen pienoisten.

Eipä ollut pojan pahan
sydämessä sääliä,
tyytynyt ei katsomahan,
ryösti pienet pesästä.

Poies riensi poika konna
riemuellen teostaan.
— Emo raukka onnetonna
oksalle jäi suremaan.



35 Jänis pikku poikanen

Sävel Sirkkusessa 5 vihkossa 3 laulu.

Jänis pikku poikanen,
hyppäs korkeelle vuorellen.
Miks ajetaan, miks ajetaan
koirain kanssa onnetonta?

En ole käynynnä laihossa,
 en ole syönnä kauras.
 Miks ajetaan, miks ajetaan
 koirain kanssa onnetonta?

Suuni omppi ristissä,
 korvani on pystyssä.
 Miks ajetaan, miks ajetaan
 koirain kanssa onnetonta?

Lehti on minun ruokani,
 lumi on minun juomani.
 Miks ajetaan, miks ajetaan
 koirain kanssa onnetonta?

Vereni on sakea,
 lihani on makea.
 Siks ajetaan, siks ajetaan
 koirain kanssa onnetonta!

Suomal. kansanlaulu.



36. Juokse porosein.

Juokse porosein
poikki vuoret, maat!
Seistä syödä saat
majall' impysein;
siellä verraton
sammalaarre on,
siellä verraton
sammalaarre on!

Päiv' on lyhyinen,
mutta pitkä tie.
Laulaissan nyt vie
matka joutuen!
∴ tääll' on sudet vaan
usva-majoissaan. ∴

Jos ma lentäisin
niinkuin kotka tuo,
kultapilven luo,
ehkä näkisin
∴ silmät lemmityn,
huulten hymyilyn. ∴

Sydämmeni sä
kohta kiedoit niin
lemmen pauloihin,

ett'en selviä;
 :: vedät totta kuin
 koski innostuin. ::

Sinut nähtyän
 suurest' ikävöin,
 aina päivin öin
 mietin mielessän:
 :: on se onni vaan
 kun sun omaks saan! ::

Vaikka kätkeisit
 laakson kiven taa,
 taikka porolla
 metsään rientäisit:
 :: kivet, hongat ois
 tieltäin käypä pois! ::



37. Mirri sairastaa.

(Sävel Sirkkusen 5 vihkossa 6 laulu).

Ikävän nyt kerron teille:
 mirri sairastui.
 Paha oli ilma eilen,
 mirri vilustui.

Nyt on vaivaa ystävällä,
senhän arvaatkin,
kaikk' on kipeänä hällä,
nenä, varpaatkin.

Minä häntä silittelin,
ei hän hyrrännyt.
Maidollakin mairittelin,
ei hän leikkinyt.
Äiti makkarankin osti,
mirrilleni vei,
mirri päätänsä vain nosti,
sanoi: „kiitos, ei!

Viimein isän tohvelihin
mirri löysi tien,
Kävi siihen kyyryksihin
ystäväni pien'.
Ss, ss, lapset hiljaa aivan,
antaa maata vain;
uni huomiseksi vaivan
poistaa pienoltain.

Samuli S.



38. Kiiltomato.

Sävel „Lasten Kevättarussa“ 1913.

Kiiltomato kukkasissa
loistaa hiljaisuudessa
yli kedon kimallellen
tietämättä loistostaan.

Jospa ihmislapsonenkin
Kirkkahana sielultaan
loistelisi huomaamatta
lainkaan omaa hohtoaan.

Kiiltomato kukkasissa
illan ilo, kaunistus,
loistettasi katsellessa
herää hengen hartaus.

Vanhan laulun mukaan.



40. Joulutontut.

Arvaas kuinka tonttu-ukko,
arvaas kuinka tonttu-ukko,
arvaas kuinka tonttu-ukko
koti kultaamme suojaa?
Katso näin näin tonttu-ukko,
katso näin, näin tonttu-ukko,
katso näin, näin tonttu-ukko
kotikultaamme suojaa!

Arvaas kuinka tonttu-ukko
tänä yönäkin valvoo!
Katso näin, näin tonttu-ukko
koko yön hän valvoo.

Arvaas kuinka tonttu-ukko.
pahuuttamme itkee!
Katso näin näin tonttu-ukko
suruissansa itkee!

Arvaas kuinka tonttu-ukko
meitä riemulla muistaa!
Mielissään näin tonttu-ukko
lapsikultia muistaa!

Arvaas kuinka tonttu-ukko
 joulujuhlaa viettää!
 Katso näin, näin tonttu-ukko
 joulujuhlaa viettää!



41. Oravan pesä.

Kas kuusen latvassa oksien alla
 on pesä pienoinen oravalla.
 Sen poikaset siinä ne leikkiä lyö
 ja pikku hampahin siementä syö.

On siinä vihreä vilpoinen katto
 ja naavoista lämpöinen lattiamatto
 Ja pikkuruikkuiset ikkunat
 ja vuoteena sammalet vihannat.

Kun talven tuulet ne metsässä laukkaa
 ja lumet lentää ja pakkanen paukkaa,
 niin oravan pesässä pienoinen pää
 se ikkunareijästä pilkistää.

Ja kuusonen tuutivi tullessa ehtoon
 siell' oravan poikasen tuttuhun kehtoon.
 Ja elämä siellä on herttaisia,
 kun kuusen latvassa keinua saa.

42 Jänö, kettu ja varis.

Kas jänö päivän paisteessa,
on pensastossa piilossa.
Oi, joku taisi tullakin;
Se liekö Mikko viekkahin?!

Ei, jänö, ollos huoleton,
varis on se vainen.
Suri, suri, suri, suri, suri surilei!
Surilei, surilei, surilei.

Mut Mikko tulee sittenkin,
ja varikselta kysyykin:
sä ootko nähnyt jänistä
nyt tänään täällä niityllä?
Ei, Mikko edemmäksi käy,
jänöä ei täällä!

Vaan tuolla tulee jänönen,
Saa nähdä, kuin on käypä sen?
No Mikko, tässä on ystäväs!
Äl mieti pahaa mielessäs!
Nyt tanssin ma, ja sitten sa.
Varis, soita viulua.



43. Salon suojahan.

Sävel: „Terve ystävä sä“

Salon suojahan vie
 puron partaalle tie,
 jota lapset käy leikkiäkseen.
 Puro rientävi vaan
 läpi vihreän maan
 sinijärvehen kirkkahaseen.

Vene kaarnasta on.
 Sepä pois purohon!
 Jyvät myllyhyn viedähän näin.
 Kas nyt aaltoset nuo,
 kas nyt aaltoset nuo,
 veneen vievät jo myllyä päin!

Katso vain, eikö näy,
 miten mylly se käy!
 Vesi kirkas saa pyörimään sen.
 Ah, jos puhdas kuin se
 sekä raitis kuin se
 olis' riemukin lapsosien!



44. Kylpy.

Poika (tyttö) tässä uipi järven rantasella,
 peseyy ja uipi kuin kelpo mies.
 Hanhet ne alkavat ihmetellä,
 rientävätpä katsomaan joka mies.
 Onko se hauki vai liekö se särki,
 tai kalalokki? Ei käsitä järki.
 Eikä sitä arvanne ainoakaan,
 että on poikanen (tyttönen) uimassa
 vaan.



45. Pekan viulu.

Ja Pekka hän soitteli viulullaan ain',
 ja Pekka hän soitteli viulullaan ain',
 oli vaihtanut lehmänsä viuluhun vain,
 oli vaihtanut lehmänsä viuluhun vain!
 Sä vanha rakas viuluni, viuluni, viuluni!

Kun Pekka se viulustaan säveleet loi
 ne silmihin neitosten kyyneleet toi.
 Sä vanha rakas viuluni j. n. e.

Kun Pekka se viuluaan vinguttelee
 niin piirissä poikaset pyörähtelee.
 Sä vanha rakas viuluni j. n. e.

Jos vanha mä oisin kuin kalliopaas'
 en viuluan' lehmähän vaihtaisi taas.
 Sä vanha, rakas viuluni, viuluni, viuluni!



46. Vappuna.

Nyt kevätpäivä on.
 Nyt kevätpäivä on, on, on
 ja kesä lähenee
 ja huolet vähenee.
 Jää hyvästi pien ystävään,
 nyt hetkeks' eroamme näin,
 vaan jälleen tavataan
 ja sitten iloitaan.



47. Prinsessa Ruusunen.

Prinsessa Ruusu linnassa, linnassa, lin-
nassa.

Prinsessa Ruusu linassa, linnassa . .

On pahan noidan pauloissa . . .

Ja linnan muuri kohoaa . . .

Vuos' sadan nukkuu ruusunen . . .

Vaan prinssi uljas avun tuo . . .

Hän rientää kauniin Ruusun luo . . .

Heräjä, Ruusu riemuiten . . .

Niin tanssimme nyt laulellen . . .

Tra lal-lal-lal-lal-lal-lal-la . . .



48. Myllär' miks' ei käy sun myllys?

Myllär' miks' ei käy sun myllys?
Miks' se seisoo hiljalleen?
Mull' on ruista jauhettavaa,
jauhappas se joutuiseaan.

Äiti, miks' ei käy sun myllys?
Miks' se seisoo hiljalleen?
Sull' on kahvit jauhettavat,
jauhappas ne joutuiseaan.

Sahur' miks' ei käy sun myllys?
Miks' se seisoo hiljalleen?
Vero ompi maksettava,
sahaappas nyt joutuiseaan!

Öljyr' miks' ei käy sun myllys?
Miks' se seisoo hiljalleen?
Öljyä mä sulta tahdon,
puserras nyt joutuiseaan!



Sisältö:

Sivu

AATTEELLISIA:

1. Ihanneliiton marssi	5
2. Proletaarilapsen laulu	7
3. Rauhan marssi	8
4. Valon valtojen voitto	9
5. Jo pieninä taistoon käymme	11
6. Köyhäin lasten laulu	12
7. Punalippu	13
8. Helsingin Palvelijataryhdis- tyksen marssi	14
9. Laulu mummosta	15
10. Elämän aamu	16

RAITTIUSLAULUJA:

11. Nuorison raittiuslaulu	17
12. Vesipoikain laulu	18
13. Raittius kallis	20

JOULULAULUJA:

14. Joululaulu	21
15. Tähtijuhla	22
16. Pohjan pakkasissa	23

ELÄMÄ:

17.	Minun äitini	25
18.	Pojan laulu isälle	26
19.	Lapsen laulu äidille	27
20.	Orpo	28
21.	Turvaton	29
22.	Pieni lapsen	29
23.	Tuutiessa	30
24.	Säkenet	31

LUONTO:

25.	Luonto	33
26.	Tuule leppeämmin	34
27.	Pilvien paimen	36
28.	Raitis hei	37
29.	Koululasten talvilaulu	37
30.	Syyslaulu	38
31.	Tyynellä järvellä	40
32.	Lähteelle	41

ELÄIMISTÄ:

33.	Kesän toivo	42
34.	Linnun pesä	43
35.	Jänis pikku poikanen	44
36.	Juokse porosein	46
37.	Mirri sairastaa	47
38.	Kiiltomato	49

LEIKKEJÄ:

39.	Aitolan Auno	50
40.	Joulutontut	51
41.	Oravan pesä	52
42.	Jänö, kettu ja varis	53
43.	Salon suojahan	54
44.	Kylpy	55
45.	Pekan viulu	55
46.	Vappuna	56
47.	Prinsessa Ruusunen	57
48.	Mylläri miks' ei käy sun myllys	58



